РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

№ 3 (50)

Травень – червень 2023 р.

DOI 10.53672/ej.3.2023

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут Ψ Kyiv
ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ І ПОЛІГРАФА

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463
9 772521 146000

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій з 2015 року, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

DOI: 10.53672/ej.3.2023

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

Електронне видання

Виходить один раз на два місяці

Засновано у травні 2016 року

2023, № 3 (50)

травень – червень 2023 р.

Київ
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.3.2023[1]
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000

Ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785)

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович[3]

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08[2]

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025

С89 **Судово-психологічна експертиза.** Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферат.-наук. online журн. — 2023. — № 3 (50) (травень – червень 2023). — 72 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Журнал присвячений теорії і практиці судово-психологічної експертизи, застосуванню поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності. Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу.

Для судових експертів, психологів, поліграфологів, правників, науковців і здобувачів освіти.

УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів. Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються. За точність викладеного матеріалу та достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори. Зміни тексту та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, а також їх перейменування вносяться редакцією без узгодження з автором. Комерційне використання матеріалу заборонено. Авторські права належать їх авторам. Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту.

Електронна сторінка номера — див. «Посилання»[1]

Журнал включено до: Google Scholar, ISSN Portal, Crossref, Реєстр наукових видань України, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), Реєстр суб'єктів у сфері медіа.

Випуск сформовано в електронному архіві журналу з матеріалів, оприлюднених на сайті видання; дати першого оприлюднення зазначено біля кожного матеріалу.

© Автори матеріалів, 2023
© Видавник Назаров О. А., оформлення PDF-версії, 2023

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (стаж експертної діяльності з 2000 р.), поліграфолог, правознавець

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (психологічні науки)

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика» (юридичні науки)

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика», здобувач ступеня доктора філософії (юридична психологія)

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор; Одеський державний університет внутрішніх справ

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України; Національна академія внутрішніх справ

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор; Державний науково-дослідний інститут МВС України

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор; Національний університет «Одеська юридична академія»

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік Академії економічних наук України; Дніпровський державний технічний університет

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент; НТУ «Харківський політехнічний інститут»

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор; професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент; Київський університет інтелектуальної власності та права НУ «ОЮА»

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент; ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент; Чорноморський національний університет ім. Петра Могили

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук; Одеський державний університет внутрішніх справ

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент; ПВНЗ «Міжнародний класичний університет ім. Пилипа Орлика»

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса (Полтавське відділення), атестований судовий експерт

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник; Харківський НДІ судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса, атестований судовий експерт

Савостін О. П. — старший судовий експерт; Одеський НДІ судових експертиз, атестований судовий експерт

Лисенко А. Б. — експерт-поліграфолог; Міжнародна асоціація професіоналів у поліграфології (AIPP)

Шаповалов В. О. — експерт-поліграфолог, атестований судовий експерт; ГО «Колегія поліграфологів України»

Зміст

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ 4

ПЕРЕДМОВА 10

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) 17

1.1. Теорія та історія застосування спеціальних знань . . . 18

Назаров О. А. Психологічні закономірності медіапсихології при показах ситуацій насилля щодо дитини в ЗМІ: міжнародний досвід. Презентація / Робоча зустріч: «Регулювання і саморегулювання медіа: психологічні аспекти висвітлення тем насильства над дітьми» 18

Волчек Р. М., Большаков С. І., Іванов В. Ф., Самострол С. В. Внутрішній контроль процедури оцінки вартості мобілізованих колісних транспортних засобів підприємств 22

1.2. Проблемні аспекти застосування поліграфа 26

Назаров О. А. Правові позиції Верховного Суду щодо застосування поліграфа в кримінальному судочинстві в Україні 26

Потеряхин А. Л. Опорні конспекти лекцій про життя, імідж, мотивацію, психологію людини та комунікацію між людьми. Київ : Видавець Назаров О. А., 2017. 263 с. 30

1.3. Правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності 33

Державна online реєстрація та облік науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій в Україні 33

Витяг про несудимість. Отримати витяг онлайн безкоштовно (варіанти: Повний та Скорочений) 36

База даних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій України. 40

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ 44

24 травня Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення проводить громадське обговорення на тему: «Регулювання і саморегулювання медіа: психологічні аспекти висвітлення тем насильства над дітьми» за участю психологів та громадськості 44

15–19 травня 2023 року Національна школа суддів України провела підготовку помічників суддів місцевих загальних та апеляційних судів, в тому числі з основ судово-психологічної експертизи із застосуванням поліграфа та відшкодування моральної шкоди 44

Психологічна експертиза. Судово-психологічна експертиза 45

Міністерством юстиції України всім судовим експертам продовжено строк дії свідоцтва судових експертів про присвоєння кваліфікації судового експерта, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану 45

27 червня 2023 року в соціальній мережі ФБ було опубліковано відео зачитування наказу Міністерства юстиції України про звільнення Клюєва Олександра

Миколайовича з посади директора ННЦ "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса" . . . 46

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України з 29 червня 2023 року обов'язки директора Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» виконуватиме Тюлєнєв Сергій Анатолійович 46

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ 51

Модельний ряд Mobi Polygraph: від підлокітників до стаціонарного крісла 51

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ 55

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ І ТЕЗ АВТОРІВ 59

ВІДОМОСТІ ПРО ЖУРНАЛ 63

ВИХІДНІ ДАНІ 72

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Передмова

Чому журнал називається реферативно-науковим? За ДСТУ 3017:2015 науковий журнал містить наукові публікації про теоретичні й прикладні дослідження, а реферативний — бібліографічні записи разом із рефератами. Ми поєднуємо обидва формати: оригінальні статті публікуємо вперше, а праці, оприлюднені раніше в інших джерелах, подаємо як реферати з анотацією та посиланням на першоджерело. Авторське право на повний текст залишається за автором і першим видавцем.[1]

Дорогі читачі! Наука про людину в суді змінюється щороку, і цей номер — тому підтвердження. У випуску 2023, № 3 (50) — 7 матеріалів; головні теми: поліграф і виявлення обману, правові позиції Верховного Суду, нормативне регулювання експертизи.

Зі світової практики. 28 червня 1993 року Верховний суд США у справі Daubert v. Merrell Dow Pharmaceuticals (суддя Блекмун) визнав, що Федеральні правила доказування витіснили тест Фрая. Суддя мусить пересвідчитися, що наукові докази не лише релевантні, а й надійні; серед орієнтирів суд назвав перевірюваність, рецензування й публікацію, відомий або можливий рівень по-

> *милок, наявність стандартів і загальне визнання. У 2023 році минає 30 років від цієї події.*[2]

Радимо почати з матеріалу «Правові позиції Верховного Суду щодо застосування поліграфа в кримінальному судочинстві в Україні», який читачі обирають найчастіше. Можливо, саме ваше дослідження стане наступною сторінкою в історії судової експертизи. Редакція відкрита для статей науковців і практиків.

Редакція журналу

Цифри війни. Війна, яку російська федерація розв'язала проти України, щодня забирає життя. Станом на 30 червня 2023 р. Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні підтвердила загибель 9 177 цивільних осіб, серед них 535 дітей, і поранення 15 993 цивільних осіб, серед них 1 095 дітей. За кожною цифрою — людська доля, і завдання юридичної психології — допомагати правосуддю встановлювати правду про ці злочини.[3]

Снігоболотохід «Богун» ДСНС на затопленій Корабельній площі Херсона після руйнування Каховської ГЕС, 8 червня 2023 р. Фото: МВС України, ліцензія CC BY 4.0.[4]

ПАМ'ЯТІ СУДДІ ЛЮБОВІ ХАРЕЧКО

Любов Костянтинівна Харечко — суддя Чернігівського апеляційного суду. 3 березня 2022 р. поблизу села Рогощі на Чернігівщині російські військові розстріляли автомобіль, у якому вона разом із сином намагалася евакуюватися. Любов Костянтинівна загинула, її син зазнав поранення[5]. Любов Харечко писала вірші — про війну і мир, про материнство, віру, рідну землю і суддівську долю. З березня 2022 р. в кожному номері журналу — один її вірш.

Вірш номера: «Дітям» (квітень 2014 р.) — збірник «Мої вірші — це крик душі», с. 11[6].

> **Судді — жертви війни.** Станом на 30.06.2023 органи судової влади та судові медіа повідомили, що внаслідок збройної агресії російської федерації загинули щонайменше двоє суддів: Любов Харечко (суддя Чернігівського апеляційного суду, 03.03.2022)[5]; Дмитро Константинов (суддя Красноградського районного суду Харківської області, 29.10.2022)[7]. За даними Державної судової адміністрації, які в травні 2023 р. оприлюднив голова Ради суддів України, загинули семеро суддів і працівників апаратів судів, ще дев'ятеро зазнали поранень; у лавах ЗСУ тоді служили 54 судді[8]. Пам'ятаємо кожного.

REFERENCES

1. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryliudnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-

IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Daubert v. Merrell Dow Pharmaceuticals, Inc., 509 U.S. 579 (1993), Opinion of the Court. Cornell Law School LII. URL: https://www.law.cornell.edu/supct/html/92-102.ZO.html (data zvernennia: 04.11.2026).

3. OHCHR, "Civilian casualties in Ukraine from 24 February 2022 to 30 June 2023" (500 days update, opubl. 05.07.2023). URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2023-07/Civilian%20casualties%20in%20Ukraine%20from%2024%20Feb%202022%20to%2030%20June%202023%20ENG.pdf (data zvernennia: 04.11.2026).

4. MVS Ukrainy. Snihobolotokhid "Bohun" DSNS na zatoplenii Korabelnii ploshchi Khersona pislia ruinuvannia Kakhovskoi HES, 8 chervnia 2023 r [The "Bohun" Amphibious All-Terrain Vehicle of the State Emergency Service on the Flooded Korabelna Square in Kherson After the Destruction of the Kakhovka Hydroelectric Power Plant, 8 June 2023] : fotohrafiia (litsenziia CC BY 4.0). Wikimedia Commons. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kher-

son_after_flooding,_2023-06-08_(01).jpg (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Suddiu z Chernihova vbyly pry sprobi evakuatsii [Judge from Chernihiv Killed While Trying to Evacuate]. Sudovyi reporter : vebsait. 2022. 4 berez. URL: https://sudreporter.org/suddyu-z-chernigova-vbyly-pry-sprobi-evakuacziyi/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

6. Kharechko L. K. Moi virshi — tse kryk dushi [My Poems Are the Cry of the Soul] : zbirnyk poezii / uporiad. O. A. Nazarov. Kyiv : Vydavnyk Nazarov O. A., 2026. 55 s. (Dodatok do elektronnoho referatyvno-naukovoho zhurnalu "Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi"). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.6.2026.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/books/19828-kharechko-moi-virshi-tse-kryk-dushi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

7. Spivchuttia [Condolences] : [u zviazku iz zahybelliu suddi Krasnohradskoho raionnoho sudu Kharkivskoi oblasti D. S. Konstantynova]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi veb-portal. 2022. 30 zhovt. URL: https://court.gov.ua/archive/1339620/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

8. Holova RSU — pro robotu sudiv pid chas viiny, konkurs do VKKS, spravy shchodo voiennykh zlochyniv ta suddiv na fronti [Head of the Council of Judges of Ukraine on the Work of Courts in Wartime, the Competition to the HQCJ, War Crimes Cases and Judges at the Front]. Sudova vlada

Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2023. 8 trav. URL: https://court.gov.ua/press/news/1419134 (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 1. Наукові публікації (статті, реферати статей)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію. До наукових публікацій подано розширену анотацію українською мовою з ключовими словами та англомовну анотацію (Abstract, Keywords); наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

Психологічні закономірності медіапсихології при показах ситуацій насилля щодо дитини в ЗМІ: міжнародний досвід. Презентація / Робоча зустріч: «Регулювання і саморегулювання медіа: психологічні аспекти висвітлення тем насильства над дітьми»[1]

Назаров О. А.

Оригінальна публікація · оприлюднено 25.05.2023 · **DOI: 10.53672/ej.3.2023.02**[1]

Анотація. Матеріал відтворює виступ О. А. Назарова, директора Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі, на робочій зустрічі «Регулювання і саморегулювання медіа: психологічні аспекти висвітлення тем насильства над дітьми», яку 24 травня 2023 року організувала Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Презентація з 9 слайдів присвячена психологічним закономірностям медіапсихології, що проявляються, коли засоби масової інформації показують ситуації насильства щодо дитини, з опорою на міжнародний досвід. Автор звертається до фундаментальних досліджень, які вплинули на запровадження цензурних обмежень у медіа щодо дітей у світі, і описує закономірності, через які діяльність ЗМІ позначається на поведінці аудиторії. Проблематику пов'язано з міжнародними нормативними

документами та ідеєю гуманізації поводження з неповнолітніми. Для практичного застосування до матеріалу додано перелік саморегулівних документів, підписаних українськими медіагрупами у 2016–2021 роках: п'ять спільних актів узгодження щодо захисту дитини, яка зазнала сексуального насильства, під час залучення до медіавиробництва, висвітлення теми суїциду, участі дітей у збройних конфліктах, випадків насильства і жорстокості, а також булінгу (цькування). Перший із цих актів (2016) допускає участь дитини у зйомках лише тоді, коли психолог письмово підтвердив відсутність ризику вторинної психологічної травматизації, вимагає поінформованої згоди батьків і забороняє показувати ідентифікаційні частини обличчя дитини та називати її прізвище. Рекомендовану літературу становлять монографія Інституту соціальної та політичної психології НАПН України «Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів» (2014), рекомендації для журналістів «Діти в медіа» (2021), спеціальний звіт ГО «Телекритика» (2016) та попередня презентація автора на круглому столі Етичної комісії Національної психологічної асоціації 7 квітня 2023 року. Матеріал адресовано журналістам, редакторам, медіарегуляторам, психологам і судовим експертам, які оцінюють психологічний вплив медіапродукції на дітей.

Ключові слова: медіапсихологія, насильство щодо дітей, засоби масової інформації, саморегулювання медіа, спільні акти узгодження, вторинна психологічна травматизація, міжнародні нормативні документи, гуманізація поводження

з неповнолітніми, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

Psychological Regularities of Media Psychology in Showing Violence Against Children in the Media: International Experience. Presentation at the Working Meeting "Regulation and Self-Regulation of the Media: Psychological Aspects of Covering Violence Against Children"

Nazarov O. A.

Abstract. Media coverage of violence against children raises questions at the intersection of media psychology, child protection and professional ethics. This publication presents the talk given by O. A. Nazarov, director of the Kyiv International Forensic Institute of Psychological Examination and Polygraph Research, at the working meeting "Regulation and Self-Regulation of the Media: Psychological Aspects of Covering Violence against Children", held by the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting on 24 May 2023. The nine-slide presentation addresses the psychological regularities of media psychology that come into play when the media show violence against a child, drawing on international experience. The author reviews fundamental studies that shaped restrictions on media content concerning children worldwide and describes how media activity affects audience behaviour, linking these issues to international legal instruments and the humane treatment of minors. The appendix lists five self-regulatory joint acts adopted by Ukrainian media groups in 2016–2021 on protecting child victims of sexual violence involved in media production and on reporting suicide, children in armed conflicts, viol-

ence and cruelty, and bullying. The first act permits filming a child only when a psychologist confirms in writing that there is no risk of secondary traumatisation and requires informed parental consent. Recommended reading includes a 2014 monograph on media psychology by the Institute of Social and Political Psychology, guidance for journalists on children in the media and the author's earlier presentation to the Ethics Commission of the National Psychological Association. The material is useful for journalists, media regulators, psychologists and forensic experts.

Keywords: media psychology, violence against children, mass media, media self-regulation, joint acts of media groups, secondary traumatisation, international legal instruments, humane treatment of minors, National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 25.05.2023; DOI: **10.53672/ej.3.2023.02**[1].

REFERENCES

1. Nazarov O. A. Psykholohichni zakonomirnosti mediapsykholohii pry pokazakh sytuatsii nasyllia shchodo dytyny v ZMI: mizhnarodnyi dosvid. Prezentatsiia [Psychological Regularities of Media Psychology in Showing Violence Against Children in the Media: International Experience. Presentation at the Working Meeting "Regulation and Self-Regulation of the Media: Psychological Aspects of Covering Violence Against Children"] / Robocha zustrich: "Rehuliuvannia i samorehuliuvannia media: psykholohichni aspekty vysvitlennia tem nasylstva nad ditmy". Sudovo-psykholohichna

ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.3.2023.02. URL: https://expertize-journal.org.ua/spetsialni-znannya/9036-nazarov-o-a-psikhologichni-zakonomirnosti-mediapsikhologiji-pri-pokazakh-situatsij-nasillya-shchodo-ditini-v-zmi-mizhnarodnij-dosvid-prezentatsiya-robocha-zustrich-na-temu-regulyuvannya-i-samoregulyuvannya-media-psikhologichni-aspekti-visvitlennya-tem-nasilstva-nad-ditmi (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Внутрішній контроль процедури оцінки вартості мобілізованих колісних транспортних засобів підприємств[1]

Волчек Р. М., Большаков С. І., Іванов В. Ф., Самострол С. В.

Реферат · оприлюднено 26.06.2023

Реферат. Р. М. Волчек, С. І. Большаков, В. Ф. Іванов і С. В. Самострол досліджують організацію внутрішнього контролю за мобілізацією колісних транспортних засобів підприємств на потреби Збройних Сил України та за оцінкою їхньої вартості. Актуальність автори пояснюють тим, що власник має право на відшкодування вартості вилученого майна, а невизначеність щодо виду вартості, особи оцінювача й делегування повноважень створює ризик маніпуляцій базою оцінки та завищення компенсації з бюджету; в актах приймання-передачі натомість часто фігурує балансова чи залишкова вартість. Мета ро-

боти полягає у виявленні проблем процедури мобілізації в умовах воєнного або надзвичайного стану та розробленні рекомендацій щодо запобігання порушенням. Аналітичну базу становлять закони України від 17.05.2012 № 4765-VI про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про судову експертизу», Національний стандарт № 1, НП(С)БО 7 «Основні засоби» та Методика товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів, затверджена наказом Мін'юсту і ФДМУ від 24.11.2003 № 142/5/2092. Автори систематизують типові порушення (вилучення неуповноваженими органами, відсутність вартості на дату мобілізації та даних про оцінювача, некоректні терміни на кшталт «реальна вартість») і пропонують три робочі документи для тестування: щодо організаційних засад вилучення, правильності документування примусового відчуження та визначення ліквідаційної вартості. Доведено, що ринкова вартість непридатна через відсутність добровільності угоди, тому оцінювати транспортний засіб на дату мобілізації слід за ліквідаційною вартістю як вартістю вимушеного продажу за п. 7.15 Методики (Сл = С × Кл, коефіцієнт 0,8–0,95 обирають з огляду на технічний стан). Розрахунок проілюстровано на прикладі легкового автомобіля 2013 року випуску. Автори також пропонують законодавчо дозволити заміну незалежного оцінювача судовим експертом, коли оцінювача залучити неможливо. Висновки корисні аудиторам, оцінювачам, судовим

експертам-автотоварознавцям і службам внутрішнього контролю військових частин.

Ключові слова: мобілізація, колісний транспортний засіб, внутрішній контроль, оцінка вартості, ліквідаційна вартість, вартість вимушеного продажу, примусове відчуження майна, документування, товарознавча експертиза, воєнний стан.

Internal Control of the Valuation Procedure for Mobilised Wheeled Vehicles of Enterprises

Volchek R. M., Bolshakov S. I., Ivanov V. F., Samostrol S. V.

Abstract. The mobilisation of enterprises' wheeled vehicles for the needs of the Armed Forces of Ukraine entitles owners to compensation, which turns the choice of valuation basis into a matter of budget risk and possible manipulation. R. M. Volchek, S. I. Bolshakov, V. F. Ivanov and S. V. Samostrol examine internal control over the mobilisation procedure and the valuation of mobilised vehicles under martial law. They analyse the Law of Ukraine on the transfer, compulsory alienation or seizure of property under martial law or a state of emergency, the laws on property valuation and on forensic expertise, National Valuation Standard No. 1, the national accounting standard on fixed assets and the Methodology of Commodity Examination and Valuation of Wheeled Vehicles approved by the joint order of the Ministry of Justice of Ukraine and the State Property Fund of 24 November 2003 No. 142/5/2092. Typical irregularities are identified: seizure by unauthorised bodies, transfer acts stating only book or residual value, missing data on the appraiser and improper valuation terms. Three working documents are

proposed for testing the organisational grounds of seizure, the documentation of compulsory alienation and the determination of liquidation value. The authors argue that market value is inapplicable because the transaction is not voluntary, and that a vehicle should be valued at the date of mobilisation at liquidation value, understood as forced-sale value and calculated under clause 7.15 of the Methodology with a coefficient of 0.8 to 0.95 chosen according to technical condition; a worked example for a passenger car is given. They also suggest allowing a forensic expert to replace an independent appraiser when none can be engaged. The findings are relevant to auditors, appraisers, forensic experts and internal control units.

Keywords: mobilisation, wheeled vehicle, internal control, valuation, liquidation value, forced-sale value, compulsory alienation of property, documentation, commodity examination, martial law.

Першоджерело: Волчек Р. М., Большаков С. І., Іванов В. Ф., Самострол С. В. Внутрішній контроль процедури оцінки вартості мобілізованих колісних транспортних засобів підприємств. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2023. № 1 (23). С. 60–85. DOI.[2] DOI: **10.15276/EJ.01.2023.7**[2]. Реферат оприлюднено в журналі 26.06.2023.

REFERENCES

1. Vnutrishnii kontrol protsedury otsinky vartosti mobilizovanykh kolisnykh transportnykh zasobiv pidpryiemstv [Internal Control of the Valuation Procedure for Mobilised Wheeled Vehicles of Enterprises] : referat / Volchek R. M. ta in. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia po-

lihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/shkola-otsenky-bolshakova-si-m-odesa-ukraina/9363-volchek-r-m-bolshakov-s-i-ivanov-v-f-samostrol-s-v-vnutrishnij-kontrol-protseduri-otsinki-vartosti-mobilizovanikh-kolisnikh-transportnikh-zasobiv-pidpriemstva-r-m-volchek-s-i-bolshakov-v-f-ivanov-s-v-samostrol-ekonomichnij-zhurnal-odeskogo-politekhnichnogo-universitetu-2023-1-23 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Volchek R. M., Bolshakov S. I., Ivanov V. F., Samostrol S. V. Vnutrishnii kontrol protsedury otsinky vartosti mobilizovanykh kolisnykh transportnykh zasobiv pidpryiemstv [Internal Control of the Valuation Procedure for Mobilised Wheeled Vehicles of Enterprises]. Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu. 2023. № 1 (23). S. 60–85. DOI. DOI: https://doi.org/10.15276/EJ.01.2023.7. URL: https://doi.org/10.15276/EJ.01.2023.7 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.2. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

Правові позиції Верховного Суду щодо застосування поліграфа в кримінальному судочинстві в Україні[1]

Назаров О. А.

Оригінальна публікація · оприлюднено 16.09.2023 · **DOI: 10.53672/ej.3.2023.01**[1]

Анотація. Тези О. А. Назарова узагальнюють практику Верховного Суду щодо використання поліграфа в кримінальному судочинстві України після судової реформи 2017 року, відколи висновки Верховного Суду щодо застосування норм права обов'язкові для суб'єктів владних повноважень і мають враховуватися іншими судами. Нормативне підґрунтя становлять наказ Мін'юсту від 27.07.2015 № 1350/5, що визначив підстави призначення судово-психологічної експертизи із застосуванням поліграфа й вимогу письмової згоди особи, та наказ Мінекономіки від 25.10.2021 № 810-21, яким до Національного класифікатора ДК 003:2010 уведено професію «Поліграфолог». На матеріалах Єдиного державного реєстру судових рішень виокремлено десять правових позицій Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за 2020–2023 роки (зокрема у справах № 183/3452/19, 686/4267/15-к, 628/2370/17, 753/13988/16-к, 369/10141/15-к). Суть їх така: результати застосування поліграфа мають доказове значення лише як висновок експерта; перевірка показань учасників провадження за допомогою поліграфа законом не передбачена; експертиза, призначена з порушенням статей 242 і 332 КПК України, є недопустимим доказом; висновок спеціаліста-поліграфолога лише додатковий аргумент; суд перевіряє добровільну письмову згоду особи та включення експерта до державного реєстру атестованих судових експертів; висновок експерта доводить вину тільки в сукупності з іншими доказами. Автор наводить п'ять підстав призначення експертизи за наказом № 1350/5, рекомендоване питання про психоло-

гічну установку на приховування (спотворення) інформації та пункт, що конкретизує обставини, які встановлює суд чи слідство. Обстоюється думка, що для відповідності критеріям оцінки доказів (ст. 94 КПК, ст. 89 ЦПК, ст. 90 КАС України) експертиза має поєднувати ретроспективне, психодіагностичне й психофізіологічне дослідження, а «тестування на поліграфі» не можна видавати за експертизу. За даними автора, мін'юст росії наказом від 19.09.2017 № 169 вилучив дослідження психофізіології людини з найменування експертної спеціальності, а питання про «психофізіологічні реакції» з видової методики 2006 року не відповідають українському процесуальному законодавству. Висновки орієнтують слідчих, суддів, адвокатів і судових експертів на належний порядок призначення такої експертизи.

Ключові слова: поліграф, Верховний Суд, правові позиції, кримінальне судочинство, судово-психологічна експертиза із застосуванням поліграфа, допустимість доказів, письмова згода, висновок експерта, спеціаліст-поліграфолог, професія «Поліграфолог».

Legal Positions of the Supreme Court on the Use of the Polygraph in Criminal Proceedings in Ukraine

Nazarov O. A.

Abstract. Since the 2017 judicial reform, the Supreme Court's conclusions on the application of legal norms have been binding on public authorities and must be taken into account by other courts, which has shaped the use of the polygraph in Ukrainian criminal proceedings. In these theses O. A. Nazarov summarises the case law of the Criminal Cassa-

tion Court of the Supreme Court on forensic psychological examination using a polygraph. The regulatory framework includes Order of the Ministry of Justice of Ukraine No. 1350/5 of 27 July 2015, which defines the grounds for such an examination and requires the examinee's written consent, and Order of the Ministry of Economy No. 810-21 of 25 October 2021, which added the occupation of polygraph examiner to the national classifier of occupations. Drawing on the Unified State Register of Court Decisions, the author identifies ten legal positions: polygraph results have evidentiary value only as an expert opinion; the law does not provide for checking testimony by polygraph; an examination ordered in breach of Articles 242 and 332 of the Criminal Procedure Code of Ukraine is inadmissible evidence; a polygraph specialist's opinion is merely an additional argument; courts verify voluntary written consent and the expert's entry in the state register; an expert opinion proves guilt only together with other evidence. The author lists five grounds for ordering the examination, proposes the wording of expert questions and argues that the examination must combine retrospective, psychodiagnostic and psychophysiological studies to meet the criteria for assessing evidence. He also notes that in 2017 the ministry of justice of russia removed psychophysiology from the name of the relevant expert speciality. The conclusions guide investigators, judges, lawyers and forensic experts.

Keywords: polygraph, Supreme Court of Ukraine, legal positions, criminal proceedings, forensic psychological examination

using a polygraph, admissibility of evidence, written consent, expert opinion, polygraph examiner.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 16.09.2023; DOI: **10.53672/ej.3.2023.01**[1].

REFERENCES

1. Nazarov O. A. Pravovi pozytsii Verkhovnoho Sudu shchodo zastosuvannia polihrafa v kryminalnomu sudochynstvi v Ukraini [Legal Positions of the Supreme Court on the Use of the Polygraph in Criminal Proceedings in Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.3.2023.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/10053-nazarov-o-a-pravovi-pozitsiji-verkhovnogo-sudu-shchodo-zastosuvannya-poligrafa-v-kriminalnomu-sudochinstvi-v-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Опорні конспекти лекцій про життя, імідж, мотивацію, психологію людини та комунікацію між людьми. Київ : Видавець Назаров О. А., 2017. 263 с.[1]

Потеряхин А. Л.

Оригінальна публікація · оприлюднено 31.05.2023

Анотація. Опорні конспекти лекцій А. Л. Потеряхина оприлюднено 2017 року (Київ : Видавець Назаров О. А., 263 с.) як додаток до електронного реферативно-наукового журналу «Судово-психологічна експертиза. Застосува-

ння поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці». У науково-популярній формі автор розкриває закони, процеси та явища психологічної науки, що виявляються в житті кожної людини: у її іміджі, мотивації, особистісній психології та повсякденній комунікації між людьми. Видання розраховане на широке коло читачів; його підготовлено за інформаційної та технічної підтримки редколегії журналу. Як зазначено в анотації, А. Л. Потеряхин є автором понад 80 наукових і науково-практичних статей з психології ділового спілкування, організаційної психології, управління персоналом, безпеки бізнесу та психології обману, опублікованих у журналах «Персонал», «Основы теории и практики управления», «Журнал практикующего психолога», «Отдел кадров», «Справочник кадровика», «Кадровик», «Бизнес и безопасность». Анотацію та бібліографічний опис на сайті подано російською мовою, повний текст доступний за посиланням.

Ключові слова: психологія спілкування, імідж, мотивація, комунікація, психологія обману, науково-популярне видання, опорні конспекти лекцій.

Basic Lecture Notes on Life, Image, Motivation, Human Psychology and Interpersonal Communication. Kyiv: Publisher Nazarov O. A., 2017. 263 P.

Poteriakhyn A. L.

Abstract. The basic lecture notes by A. L. Poteriakhyn were issued in 2017 by the publisher O. A. Nazarov (Kyiv, 263 pages) as a supplement to the electronic abstract and scientific journal “Forensic Psychological Examination. Use of the Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice”. Written

in a popular science format for a wide readership, the notes explain the laws, processes and phenomena of psychology as they appear in everyday life: personal image, motivation, individual psychology and communication between people. According to the publisher's annotation, the author has written more than 80 scientific and practical articles on the psychology of business communication, organisational psychology, personnel management, business security and the psychology of deception, published in journals on human resources, management, practical psychology and business security. The journal page contains the annotation and the bibliographic description in Russian and a link to the full text.

Keywords: psychology of communication, personal image, motivation, interpersonal communication, psychology of deception, popular science, lecture notes.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 31.05.2023.

REFERENCES

1. Poteriakhyn A. L. Oporni konspekty lektsii pro zhyttia, imidzh, motyvatsiiu, psykholohiiu liudyny ta komunikatsiiu mizh liudmy. Kyiv [Basic Lecture Notes on Life, Image, Motivation, Human Psychology and Interpersonal Communication. Kyiv: Publisher Nazarov O. A., 2017. 263 P] : Vydavets Nazarov O. A., 2017. 263 s. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/beskontaktnaya-diagnostika-lzhi/9093-poteryakhin-a-l-opornye-konspekty-lektsij-o-zhizni-imidzhe-

motivatsii-psikhologii-cheloveka-i-kommunikatsii-mezhdu-lyudmi-k-izdatel-nazarov-o-a-2017-263-s (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

1.3. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Державна online реєстрація та облік науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій в Україні[1]

Оригінальна публікація · оприлюднено 30.05.2023

Анотація. Довідковий матеріал редакції журналу систематизує відомості про державну реєстрацію та облік науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) і дисертацій, яку в Україні здійснює Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ) відповідно до Порядку, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2022 року № 271. З 2018 року реєстрація НДДКР, дисертацій і технологій відбувається онлайн, тому редакція зібрала для читачів найкорисніші посилання та ресурси з цієї теми. Розмежовано базові поняття: НДДКР (англ. Research & Development), науково-дослідна робота з поділом на фундаментальні та прикладні дослідження, прикладні наукові дослідження, дослідно-конструкторські й технологічні роботи. Наведено перелік документів для відкриття теми (програма науково-дослідної роботи, реєстраційна картка) і для її закриття (облікова картка, інфо-

Потеряхин А. Л. Опорні конспекти лекцій про життя, імідж, мотивацію, психологію людини та комунікацію між людьми. Київ : Видавець Назаров О. А., 2017. 263 с.

рмаційна картка, звіт). Зібрано практичні ресурси: електронний кабінет НДДКР, запис вебінару УкрІНТЕІ «On-line реєстрація НДДКР: реєстраційні та облікові картки. Найчастіші помилки та питання», текст Порядку на офіційному вебпорталі парламенту, національний стандарт ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання», систему вебінарів і вебконференцій інституту. Описано програму вебінару: покрокове створення кабінету користувача, заповнення реєстраційних та облікових карток, особливості для виконавців робіт за кошти державного бюджету, облік дисертацій і технологій, а також державну атестацію наукових установ за постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 540 і наказом МОН від 17.09.2018 № 1008. Для ДСТУ 3008:2015 подано дати прийняття (22.06.2015) і набрання чинності (01.07.2017), розробника та сферу застосування, зокрема під час оформлення дисертацій, звітів, посібників і підручників. Матеріал стане в пригоді аспірантам, докторантам, науковим керівникам і науковим установам, які реєструють теми досліджень і оформлюють звітну документацію.

Ключові слова: державна реєстрація НДДКР, облік дисертацій, УкрІНТЕІ, науково-дослідна робота, дослідно-конструкторська робота, реєстраційна картка, облікова картка, ДСТУ 3008:2015, атестація наукових установ.

State Online Registration and Record-Keeping of Research and Development Projects and Dissertations in Ukraine

Abstract. Research projects and dissertations in Ukraine are subject to state registration, and since 2018 this procedure has been carried out online. This editorial reference article summarises the state registration and record-keeping of research and development (R&D) projects and dissertations performed by the Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information (UkrINTEI) under the Procedure approved by Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 271 of 24 March 2022. It distinguishes the key concepts: R&D, research work and its division into fundamental and applied studies, applied scientific research, and design and technological work. It lists the documents needed to open a project (research programme, registration card) and to close it (record card, information card, report). The article collects practical resources: the online R&D account, a UkrINTEI webinar on registration and record cards and the most common errors, the official text of the Procedure, national standard DSTU 3008:2015 on the structure and presentation of scientific and technical reports, and the UkrINTEI webinar system. The webinar programme covers creating a user account, completing registration and record cards, specific requirements for state-funded projects, registration of dissertations and technologies, and state certification of research institutions under Cabinet of Ministers Resolution No. 540 of 19 July 2017 and Ministry of Education and Science Order No. 1008 of 17 September 2018. For DSTU 3008:2015 the dates of adoption and entry into force, the developer and the scope of application, including dissertations and reports, are given. The material helps postgraduate and

doctoral students, supervisors and research institutions to register their projects correctly.

Keywords: state registration of R&D, dissertations, UkrINTEI, research work, design work, registration card, record card, DSTU 3008:2015, certification of research institutions.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 30.05.2023.

REFERENCES

1. Derzhavna online reiestratsiia ta oblik naukovo-doslidnykh, doslidno-konstruktorskykh robit i dysertatsii v Ukraini [State Online Registration and Record-Keeping of Research and Development Projects and Dissertations in Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/9085-derzhavna-online-reestratsiya-ta-oblik-naukovo-doslidnikh-doslidno-konstruktorskikh-robit-i-dysertatsij-v-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Витяг про несудимість. Отримати витяг онлайн безкоштовно (варіанти: Повний та Скорочений)[1]

Оригінальна публікація · оприлюднено 29.06.2023

Анотація. Практичний довідковий матеріал редакції присвячено витягу про несудимість, тобто документу з інформацією про притягнення особи до кримінальної відповідальності, наявність чи відсутність судимості або обмежень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством України. Тема важлива тому, що такий

витяг вимагають у багатьох юридично значущих ситуаціях: під час працевлаштування, усиновлення, встановлення опіки (піклування), створення прийомної сім'ї чи дитячого будинку сімейного типу, оформлення візи, громадянства, дозволу на зброю, ліцензій на діяльність з вибуховими матеріалами, наркотичними засобами, психотропними речовинами й прекурсорами, участі в публічних закупівлях, а також для подання до територіального центру комплектування та соціальної підтримки. На основі опису державної послуги на порталі «Дія» викладено покроковий алгоритм онлайн-звернення: авторизація, перевірка особистих даних, вибір типу витягу й мети запиту, зазначення змінених персональних даних і місця народження. Наведено строки: подання заяви займає до 5 хвилин, витяг формується протягом 10 робочих днів, а якщо дані потребують додаткової перевірки, то протягом 30 календарних днів; послуга безоплатна, отримати її можуть особи, яким виповнилося 14 років. Готовий документ надходить на електронну пошту й зберігається в особистому кабінеті в розділі отриманих документів. Розмежовано короткий витяг, що містить лише відомості про наявність чи відсутність судимості, і повний, який відображає також факти притягнення до кримінальної відповідальності, зокрема тоді, коли судимість відповідно до Кримінального кодексу України погашена чи знята. Пояснено, як перевірити чинність витягу на сайті МВС України та як отримати електронний підпис в акредитованому центрі сертифікації ключів (орієнтовна вартість близько 200 грн) або безоплатно через

«Приват24» чи відділення банку; ключ радять зберігати на знімному носії. Матеріал корисний громадянам, адвокатам, кадровим службам і особам, які оформлюють опіку чи усиновлення.

Ключові слова: витяг про несудимість, судимість, кримінальна відповідальність, електронні послуги, портал «Дія», повний витяг, короткий витяг, електронний підпис, МВС України.

Certificate of No Criminal Record: Obtaining the Extract Online Free of Charge (Full and Short Versions)

Abstract. A certificate of no criminal record is required in many legally significant situations, from employment and adoption to visa, citizenship and weapons permit applications. This editorial reference article explains what the extract from the criminal records contains and how to obtain it free of charge through the Diia public services portal. The extract provides information on criminal liability, on the presence or absence of a criminal record and on restrictions under the criminal procedure legislation of Ukraine. The article lists the situations in which it is needed, including guardianship, foster families and family-type children's homes, licences for explosives and for narcotic drugs, psychotropic substances and precursors, public procurement and submission to a territorial recruitment and social support centre. A step-by-step online procedure is described: authorisation, checking personal data, choosing the type and purpose of the extract, and indicating changes of personal data and the place of birth. Submitting the application takes up to five minutes; the extract is issued within ten working days or, if additional veri-

fication is required, within thirty calendar days, and it is sent by e-mail and stored in the user's account. The service is free and available to persons aged 14 and over. The article explains the difference between the short extract, which states only whether a person has a criminal record, and the full extract, which also shows past criminal liability, including expunged or removed convictions. Readers learn how to verify the extract on the website of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and how to obtain an electronic signature from an accredited key certification centre or free of charge through Privat24. The material is a practical aid for citizens, lawyers and human resources departments.

Keywords: certificate of no criminal record, criminal record, criminal liability, e-government services, Diia portal, full extract, short extract, electronic signature.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 29.06.2023.

REFERENCES

1. Vytiah pro nesudymist. Otrymaty vytiah onlain bezkoshtovno (varianty: Povnyi ta Skorochenyi) [Certificate of No Criminal Record: Obtaining the Extract Online Free of Charge (Full and Short Versions)]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/9395-vityag-pro-ne-sudimist (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

База даних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій України[1]

Оригінальна публікація · оприлюднено 31.05.2023

Анотація. Довідкова публікація редакції знайомить читачів з базою даних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій України, яку веде Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ). Базу створено на основі інформаційного фонду на паперових і магнітних носіях; вона містить бібліографічну інформацію про виконані НДДКР, учені ради та захищені дисертації з усіх галузей знань. Описано джерела її формування: відомості надходять від виконавців НДДКР і авторів дисертацій під час державної реєстрації цих робіт, а на основі бази видаються друковані збірники «Бюлетень реєстрації НДДКР і ДР» та «Збірник рефератів, дисертацій НДР та ДКР». Наведено кількісні характеристики: близько 900 тисяч бібліографічних записів, зокрема 129 тисяч звітів і 121 тисяча дисертацій, щоденне поповнення, подання бібліографічних відомостей українською, російською та англійською мовами. Охарактеризовано умови доступу (комерційний і некомерційний для державних органів, автоматизований публічний каталог у читальній залі УкрІНТЕІ) та умови розповсюдження: копії документів надаються лише на підставі офіційного листа організації, установи чи закладу вищої освіти. Окремо наголошено, що дисертації є об'єктами права інтелектуальної власності відповідно до статей 41 і 54 Конституції України та книги четвертої Цивільного кодексу України, тому УкрІНТЕІ поширює інфор-

мацію про них лише на умовах, зазначених виконавцем в облікових документах; описано й порядок замовлення копій окремих розділів на електронному носії за номером державного обліку. Подано адреси бази даних дисертацій, бази НДДКР і Національного репозитарію академічних текстів України, де доступні повні тексти звітів зареєстрованих робіт, зразок офіційного листа щодо дозволу на користування дисертаційним фондом, перелік платних послуг і контакти інституту. Публікація допоможе дослідникам, аспірантам і рецензентам знаходити захищені дисертації та звіти НДДКР для огляду літератури й оцінки новизни власних досліджень.

Ключові слова: база даних дисертацій, НДДКР, УкрІНТЕІ, Національний репозитарій академічних текстів, державна реєстрація наукових робіт, інтелектуальна власність, доступ до наукової інформації, дисертаційний фонд.

Database of Research and Development Projects and Dissertations of Ukraine

Abstract. Access to completed research reports and defended dissertations matters for literature reviews and for assessing the novelty of new studies. This editorial reference article describes the database of research and development projects and dissertations of Ukraine maintained by the Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information (UkrINTEI). Built on an information collection held on paper and magnetic media, the database contains bibliographic records of completed R&D projects, academic councils and defended dissertations in all fields of knowledge. Records are supplied by project performers and disser-

tation authors during state registration, and the database underlies two printed series: a bulletin of registered R&D projects and dissertations and a collection of abstracts of dissertations and research reports. The article reports the size of the database (about 900,000 bibliographic records, including 129,000 reports and 121,000 dissertations), daily updating and records in Ukrainian, Russian and English. It explains the access conditions (commercial, and non-commercial for public authorities, plus a public catalogue in the UkrINTEI reading room) and the rule that copies are provided only upon an official letter from an organisation, institution or university. Dissertations are treated as objects of intellectual property under Articles 41 and 54 of the Constitution of Ukraine and Book Four of the Civil Code of Ukraine, so UkrINTEI distributes information on them only on the terms set by the author. The article gives links to the dissertation database, the R&D database and the National Repository of Academic Texts of Ukraine, where full texts of registered reports are available, together with a sample request letter, a list of paid services and contact details. It helps researchers and postgraduate students find relevant studies.

Keywords: dissertation database, research and development, UkrINTEI, National Repository of Academic Texts, state registration of research, intellectual property, access to scientific information.

Вперше оприлюднено: сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 31.05.2023.

REFERENCES

1. Baza danykh naukovo-doslidnykh, doslidno-konstruktorskykh robit i dysertatsii Ukrainy [Database of Research and Development Projects and Dissertations of Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2023. № 3 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/9092-baza-danikh-naukovo-doslidnikh-doslidno-konstruktorskikh-robit-i-disertatsij-ukrajini (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 2. Новини журналу

20.05.2023

24 травня Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення проводить громадське обговорення на тему: «Регулювання і саморегулювання медіа: психологічні аспекти висвітлення тем насильства над дітьми» за участю психологів та громадськості[1]

24 травня 2023 року Національна рада з питань телебачення і радіомовлення проводить громадське обговорення «Регулювання і саморегулювання медіа: психологічні аспекти висвітлення тем насильства над дітьми» за участі медіарегулятора, керівників телерадіоорганізацій, психологів і громадськості; запрошено й головного редактора журналу Олега Назарова. Мета зустрічі полягає в зменшенні травматизації дітей через ЗМІ. Нагадано про акт саморегуляції медіа щодо захисту дітей війни та ухвалений 13 грудня 2022 року Закон «Про медіа»; наведено витяги з його норм про захист дітей і рекомендовану літературу.

20.05.2023

15–19 травня 2023 року Національна школа суддів України провела підготовку помічників суддів місцевих загальних та апеляційних судів, в тому числі з основ судово-психологічної експертизи із застосуванням поліграфа та відшкодування моральної шкоди[2]

15–19 травня 2023 року Національна школа суддів України провела підготовку помічників суддів місцевих загальних та апеляційних судів. Слухачі, зокрема, розглянули призначення судової експертизи з поліграфом у кримінальному процесі та судово-психологічну експертизу у справах про відшко-

дування моральної шкоди; серед спікерів були суддя ВС Ян Берназюк, д. психол. н. Андрій Маслюк і к. психол. н., доц. Олег Назаров. Програма охоплювала також цивільні справи з іноземним елементом щодо дітей, судовий розгляд в умовах воєнного стану, практику ЄСПЛ, протидію домашньому насильству та керування стресом.

07.06.2023

Психологічна експертиза. Судово-психологічна експертиза[3]

Матеріал пояснює, що таке психологічна і судово-психологічна експертиза: дослідження психічного стану, процесів і реакцій підекспертної особи (обвинуваченого, свідка, потерпілого), яке проводить професійний психолог із вищою освітою за перевіреними й науково обґрунтованими методиками. Із посиланням на Науково-методичні рекомендації, затверджені наказом Мін'юсту від 08.10.1998 № 53/5, перелічено основні завдання експертизи. Наведено типові питання: психотравмуючий вплив ситуації, моральна шкода, здатність свідка давати показання, посмертна експертиза, психолого-лінгвістичні дослідження, аналіз відеозаписів слідчих дій.

16.06.2023

Міністерством юстиції України всім судовим експертам продовжено строк дії свідоцтва судових експертів про присвоєння кваліфікації судового експерта, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану[4]

Редакція нагадує про наказ Мін'юсту від 14.03.2022 № 1138/5 «Про деякі питання забезпечення судово-експертної діяльності в умовах воєнного стану» (зі змінами від 10.06.2022 № 2344/5) і наводить його текст. Пункт 4 продовжує строк дії свідоцтв про присвоєння кваліфікації судового експерта, що спливає під час воєнного стану або протягом місяця після його припинення. Не пізніше трьох місяців після скасування воєнного стану екс-

перт має вжити заходів для продовження свідоцтва, інакше воно стане недійсним. Наказом також зупинено перевірки діяльності атестованих судових експертів і перебіг строків розгляду заяв у ЦЕКК.

29.06.2023

27 червня 2023 року в соціальній мережі ФБ було опубліковано відео зачитування наказу Міністерства юстиції України про звільнення Клюєва Олександра Миколайовича з посади директора ННЦ "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса"[5]

27 червня 2023 року у Facebook оприлюднено відео, на якому регіональна координаторка Східного міжрегіонального управління Мін'юсту по Харківському регіону А. О. Купріянова зачитує наказ про звільнення О. М. Клюєва з посади директора ННЦ «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Підставою, за преамбулою наказу, названо невиконання обов'язків за законодавством, Статутом і контрактом. З 29 червня обов'язки директора виконує С. А. Тюлєнєв. Журнал перелічує позови О. М. Клюєва до Мін'юсту (справи № 520/16247/23 і № 953/3433/23) та трудові спори працівників ННЦ, зокрема справу Л. В. Киви у Верховному Суді.

30.06.2023

Відповідно до наказу Міністерства юстиції України з 29 червня 2023 року обов’язки директора Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» виконуватиме Тюлєнєв Сергій Анатолійович[6]

За наказом Мін'юсту з 29 червня 2023 року обов'язки директора ННЦ «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» виконує кандидат економічних наук С. А. Тюлєнєв, з листопада 2022 року директор Науково-дослідного центру судової експертизи у сфері інформаційних технологій та інтелектуальної власності

Мін'юсту. Подано його біографію: служба у ВМС України (1997–2008), робота в Мінсоцполітики, Мінінфраструктури й Мін'юсті, викладання в Міжрегіональній академії управління персоналом. На зборах колективу 29 червня він назвав пріоритетами якість експертного забезпечення та авторитет установи. Редакція вітає його з призначенням.

REFERENCES

1. 24 travnia Natsionalna rada Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia provodyt hromadske obhovorennia na temu: "Rehuliuvannia i samorehuliuvannia media: psykholohichni aspekty vysvitlennia tem nasylstva nad ditmy" za uchastiu psykholohiv ta hromadskosti [On 24 May, the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting Holds a Public Discussion on "Regulation and Self-Regulation of Media: Psychological Aspects of Covering Violence Against Children" with the Participation of Psychologists and the Public]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2023. 20 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/9012-24-travnya-natsionalna-rada-ukrajini-z-pitan-telebachennya-i-radiomovlennya-provodit-robochu-zustrich-za-uchasti-predstavnikiv-mediaregulyatora-kerivnikiv-teleradioorganizatsij-gromadskosti-i-psikhologiv-na-temu-regulyuvannya-i-samoregulyuvannya-media-psikhologichni-aspekti-visvitlennya-tem-nasilstva-

nad-ditmi-z-metoyu-zmenshennya-travmatizatsiji-ditej-cherez-zmi (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. 15–19 travnia 2023 roku Natsionalna shkola suddiv Ukrainy provela pidhotovku pomichnykiv suddiv mistsevykh zahalnykh ta apeliatsiinykh sudiv, v tomu chysli z osnov sudovo-psykholohichnoi ekspertyzy iz zastosuvanniam polihrafa ta vidshkoduvannia moralnoi shkody [On 15–19 May 2023, the National School of Judges of Ukraine Trained Assistant Judges of Local General and Appellate Courts, Including in the Fundamentals of Forensic Psychological Examination Using the Polygraph and Compensation of Non-Pecuniary Damage]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2023. 20 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/9015-15-19-travnya-2023-roku-natsionalna-shkola-suddiv-ukrajini-provela-pidgotovku-pomichnikiv-suddiv-mistsevikh-zagalnikh-ta-apelyatsijnikh-sudiv-v-tomu-chisli-z-osnov-sudovo-psikhologichnoji-ekspertizi-iz-zastosuvannyam-poligrafa-ta-vidshkoduvannya-moralnoji-shkodi (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Psykholohichna ekspertyza. Sudovo-psykholohichna ekspertyza [Psychological Examination. Forensic Psychological Examination]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2023. 7 cherv. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/9186-psikhologichna-ekspertiza-

sudovo-psikhologichna-ekspertiza (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Ministerstvom yustytsii Ukrainy vsim sudovym ekspertam prodovzheno strok dii svidotstva sudovykh ekspertiv pro prysvoiennia kvalifikatsii sudovoho eksperta, strok dii yakykh zakinchuietsia u period dii voiennoho stanu [The Ministry of Justice of Ukraine Extended for All Forensic Experts the Validity of Forensic Expert Qualification Certificates Expiring During Martial Law]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2023. 16 cherv. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/9278-ministerstvom-yustitsiji-ukrajini-vsim-sudovim-ekspertam-avtomatichno-prodovzheno-strok-diji-svidotstv-sudovikh-ekspertiv-pro-prisvoennya-kvalifikatsiji-sudovogo-eksperta-strok-diji-yakikh-zakinchuetsya-u-period-diji-voennogo-stanu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. 27 chervnia 2023 roku v sotsialnii merezhi FB bulo opublikovano video zachytuvannia nakazu Ministerstva yustytsii Ukrainy pro zvilnennia Kliuieva Oleksandra Mykolaiovycha z posady dyrektora NNTS "Instytut sudovykh ekspertyz im. Zasl. prof. M.S. Bokariusa" [On 27 June 2023, a Video of the Reading of the Order of the Ministry of Justice of Ukraine Dismissing Oleksandr Mykolaiovych Kliuiev from the Post of Director of the National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute" Was Published on Facebook]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Za-

stosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2023. 29 cherv. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/9387-27-chervnya-2023-roku-v-sotsialnij-merezhi-fb-bulo-opublikovano-video-zachituvannya-nakazu-ministerstva-yustitsiji-ukrajini-pro-zvilnennya-klyueva-oleksandra-mikolajovicha-z-posadi-direktora-nnts-institut-sudovikh-ekspertiz-im-zasl-prof-m-s-bokariusa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Vidpovidno do nakazu Ministerstva yustytsii Ukrainy z 29 chervnia 2023 roku oboviazky dyrektora Natsionalnoho naukovoho tsentru "Instytut sudovykh ekspertyz im. Zasl. prof. M. S. Bokariusa" vykonuvatyme Tiulieniev Serhii Anatoliiovych [By Order of the Ministry of Justice of Ukraine, from 29 June 2023 Serhii Anatoliiovych Tiulieniev Will Act as Director of the National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute"]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2023. 30 cherv. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/9411-vidpovidno-do-nakazu-ministerstva-yustitsiji-ukrajini-z-29-chervnya-obov-yazki-direktora-natsionalnogo-naukovogo-tsentru-institut-sudovikh-ekspertiz-im-zasl-prof-m-s-bokariusa-vikonuvatime-tyulenev-sergij-anatolijovich (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Розділ 3. Новини інженерної психології та психотехніки

ВЛАСНІ РОЗРОБКИ

Модельний ряд Mobi Polygraph: від підлокітників до стаціонарного крісла

За 2019–2022 роки в Україні склався модельний ряд устаткування для поліграфолога під торговою маркою Mobi Polygraph — чотири моделі для роботи в різних умовах, від офісного кабінету до польових.

Модель 1 — портативні підлокітники, які встановлюють спеціальними кріпленнями в бокові отвори металевої рами офісного стільця ISO. Загальна вага — до 3,5 кг; підлокітники витримують до 20 кг, рама стільця — до 120 кг; у комплекті є легка сумка-чохол. Вартість — 3830 гривень [1].

Модельний ряд Mobi Polygraph: моделі 1–4 [1]

Модель 2 (удосконалена) складається з двох підлокітників і двох стійок-штативів з регульованою висотою, тож не залежить від стільця; підлокітники витримують до 75 кг, вартість — 4830 гривень. Модель 3 — дерев'яне складане крісло з механізмом «ножиці» (6830 гривень), модель 4 — металеве стаціонарне крісло з регульованими підлокітниками (8830 гривень) [1].

Mobi-підлокітники Polygraph модель 1 на стільці ISO [1]

Чотири корисні моделі О. А. Назаров описав у праці «Портативні поліграфологічні крісла для проведення психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа у відповідності до міжнародних стандартів. Моделі торгової марки “Mobi Polygraph”» (Київ, 2022) [2].

REFERENCES

1. Modelnyi riad ustatkuvan dlia polihrafoloha Mobi Polygraph dlia testuvan na polihrafi u vidpovidnosti do mizhnarodnykh standartiv: portatyvni pidlokitnyky, polihrafolohichni stiiky, krislo polihrafoloha "nozhytsi", statsionarne krislo polihrafoloha. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii

praktytsi : vebsait. 2022. 15 zhovt. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/7508-modelnij-ryad-mobi-polygraph-dlya-provedennya-profesijnikh-doslidzhen-opituvan-iz-zastosuvannya-poligrafa-u-vidpovidnosti-do-mizhnarodnikh-standartiv-portativni-pidlokitniki-poligrafologichni-stijki-krislo-z-mekhanizmom-nozhitsi-krislo-poligrafologa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Nazarov O.A. Portatyvni polihrafolohichni krisla dlia provedennia psykhofiziolohichnykh doslidzhen iz zastosuvanniam polihrafa u vidpovidnosti do mizhnarodnykh standartiv. Modeli torhovoi marky "Mobi Polygraph" / Oleh Anatoliiovych Nazarov // Kyiv. - 2022. - 4 mod. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2022. 15 zhovt. URL: https://expertize-journal.org.ua/ustatkuvannya-dlya-poligrafa/7509-modelnij-ryad-mobi-polygraph-dlya-provedennya-profesijnikh-doslidzhen-opituvan-iz-zastosuvannya-poligrafa-u-vidpovidnosti-do-mizhnarodnikh-standartiv-portativni-pidlokitniki-poligrafologichni-stijki-krislo-z-mekhanizmom-nozhitsi-krislo-poligrafologa (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Читачі також шукають

- Реєстр методик проведення судових експертиз[1]
- Заява з показаннями свідка, засвідчена нотаріально: позиція Верховного Суду[2]
- 28 типових зразків заяв і клопотань до суду[3]
- Висновок експерта як доказ: правові позиції Верховного Суду[4]
- База правових позицій Верховного Суду[5]

СТАНЬТЕ АВТОРОМ ЖУРНАЛУ

Судова експертиза потребує дослідників, які не бояться складних запитань. Якщо ви науковець, судовий експерт, адвокат, психолог чи здобувач наукового ступеня, надсилайте свої статті до редакції: журнал публікує дослідження з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній практиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез наведено далі.

QR-код відкриває цей номер на сайті; архів усіх номерів[6].

ПОТРІБЕН СУДОВИЙ ЕКСПЕРТ?

Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією.

Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[7] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

REFERENCES

1. Reiestr metodyk provedennia sudovykh ekspertyz [Register of Methodologies for Conducting Forensic Examinations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/reestr-metodik-sud-expertiz (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Zaiava z pokazanniamy svidka, zasvidchena notarialno: pozytsiia Verkhovnoho Sudu [A Witness Statement Certified by a Notary: The Position of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/

5752-zayava-z-pokazannyami-svidka-pidpis-yakogo-zasvidchuetsya-notarialno-v-gpk-nadannya-pokazan-svidkiv-shlyakhom-posvidchennya-notariusom-ne-spriyae-vsebichnomu-zabezpechennyu-prava-uchasnikiv-spravi-staviti-pitannya-v-tsivilnomu-protsesi-pozitsiya-verkhovnogo-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. 28 typovykh zrazkiv zaiav i klopotan do sudu [28 Model Templates of Applications and Motions to the Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/1076-zbirnik-zrazkiv-klopotan-pro-vidkladennya-rozglyadu-spravi-u-zv-yazku-iz-vprovadzhennyam-karantinu-stanom-na-20-bereznya-2020-ta-tipovi-zrazki-zayav-yaki-podayutsya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vysnovok eksperta yak dokaz: pravovi pozytsii Verkhovnoho Sudu [Expert Opinion as Evidence: Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5121-pozitsiya-vs-visnovok-eksperta-ne-e-nalezhnim-ta-dopustimim-dokazom-yak-shcho-u-nomu-ne-zaznacheno-shcho-ekspert-obiznanij-pro-kriminalnu-vidpovidalnist-za-zavidomo-nepravdivij-visovok-i-shcho-takij-visnovok-pidgotovleno-dlya-podannya-do-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Baza pravovykh pozytsii Verkhovnoho Sudu [Database of Legal Positions of the Supreme Court]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/baza-pravovykh-pozytsii-verkhovnoho-sudu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Arkhiv nomeriv zhurnalu. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Читачі також шукають

Вимоги до статей і тез авторів

ЗАГАЛЬНІ УМОВИ

1. Редакція розміщує статті й тези авторів у мережі Інтернет на офіційному сайті видання. Статті й тези в журналі публікуються безкоштовно.
2. Приймаються статті (до 15 аркушів) і наукові тези доповідей (до 5 аркушів) з тематики журналу, що не публікувалися й не подавалися до друку раніше. Надсилаючи текст, автор, якщо інше не передбачено угодою з редакцією, передає журналу право на виняткову публікацію роботи на безстроковий термін і зберігає право використовувати її текст у подальших працях з посиланням на першу публікацію в журналі.
3. Автор відповідає за зміст роботи, достовірність фактичних даних, цитат, власних імен і географічних назв, а також за відсутність у матеріалі даних, що не підлягають відкритій публікації.
4. Редакція може здійснювати наукове й літературне редагування, за потреби — рецензування, і має право відхилити матеріал, що не відповідає вимогам або тематиці видання, містить плагіат чи поданий із порушенням строку. Виявлений плагіат є безумовною підставою для відхилення.
5. Протягом тижня після отримання статті (тез) редакція повідомляє автора електронною поштою про прийняття матеріалу до публікації.

ОФОРМЛЕННЯ ПУБЛІКАЦІЇ

1. Індекс УДК[1]; відомості про авторів: прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, країна (для іноземних авторів). Прізвище та ім’я лати-

ницею подають за офіційними правилами транслітерації[2].

2. Назва публікації стисло відображає її зміст; анотацію подають після назви мовою публікації та українською мовою.
3. Файл Microsoft Word: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, абзацний відступ 1,25 см, береги — 2 см. Рядки: УДК; ім'я та прізвище автора (праворуч, напівжирним); установа, науковий ступінь, вчене звання, посада; назва великими літерами (посередині); анотації; текст.
4. Посилання в тексті — у квадратних дужках із номером джерела і сторінкою, напр. [1, с. 25]; список використаних джерел — наприкінці тексту за ДСТУ 8302:2015. Інтернет-посилання супроводжуються повними адресами URL.
5. Ілюстрації, графіки й таблиці розміщують безпосередньо в тексті там, де вони потрібні за змістом.
6. Структура статті: постановка проблеми та її актуальність; зв'язок із науковими й практичними завданнями; аналіз останніх досліджень; невирішені частини проблеми; мета; виклад основного матеріалу; висновки й перспективи. Структура тез: актуальність, мета, матеріали й методи, результати, висновки, список літератури.

ПОРЯДОК ПОДАННЯ

Статтю (тези) надсилають з дотриманням термінів виходу номерів[3] на електронну пошту заступника головного редактора за напрямом: психологічні науки — д-р психол. наук, професор Євдокимова Н. О. (yevdokymova@ukr.net); юридичні науки — д-р юрид. наук, професор Кириченко О. А. (alankir23@ukr.net), або головному редактору канд. психол. наук, доценту, ветерану війни — учаснику бойових дій, суб'єкту ветеранського підприємництва Назарову О. А.

(nazarovua@ukr.net). Назва файлу: «прізвище_стаття» або «прізвище_тези», напр. Шевченко_стаття. Студенти (курсанти, слухачі) додають скан рецензії наукового керівника. Отримання матеріалів редакція підтверджує.

Authors from abroad prepare the paper according to the publication requirements of their country, add a short abstract in Ukrainian and send a Microsoft Word file to nazarovua@ukr.net named "surname_article" or "surname_theses".

Персональні дані авторів використовуються лише для внутрішніх завдань видання й не передаються стороннім особам; надсилання матеріалів означає згоду автора на їх обробку відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Повний текст вимог — на сайті журналу[4].

REFERENCES

1. Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK) : onlain-dovidnyk. Teacode. URL: https://teacode.com/online/udc (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Pro vporiadkuvannia transliteratsii ukrainskoho alfavitu latynytseiu : postanova Kab. Ministriv Ukrainy vid 27.01.2010 № 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Terminy vykhodu nomeriv. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/termini-vikhodu (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (*Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice*). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509; префікс DOI 10.53672 (Crossref), DOI журналу 10.53672/ej.

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Внесений Державним комітетом телебачення і радіомовлення України до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції (свідоцтво серія ДК № 8355 від 09.06.2025; види діяльності: видавнича діяльність, розповсюдження видавничої продукції). Статус суб'єкта ветеранського підприємництва підтверджено витягом з Єдиного державного реєстру ветеранів війни від 31.10.2026 № 31102026-00003569 (Міністерство у справах ветеранів України)[3].

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі» (ТОВ «Інститут психологічної експертизи і поліграфа»); міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08[2].

Галузь: юридичні, психологічні науки. **Періодичність:** 1 раз

на два місяці. **Мови видання:** українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ

Видання пройшло державну реєстрацію як онлайн-медіа та включене до Реєстру суб'єктів у сфері медіа відповідно до Закону України «Про медіа» (ідентифікатор медіа R40-05509). Види електронних видань, їхні вихідні відомості та правила їх розміщення визначає ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості»; на електронні видання поширюються також ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» і ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості».

МЕТА, ГАЛУЗЬ І ПРОБЛЕМАТИКА

Журнал спрямований на втілення в Україні європейських практик наукової самоорганізації, згуртування вітчизняної професійної спільноти науковців, психологів, поліграфологів, правознавців і судових експертів навколо обговорення актуальних теоретико-прикладних проблем спеціальних знань, які застосовуються в юридичній діяльності, зокрема тих, що перебувають у стадії наукової розробки.

Видання присвячене питанням теорії і практики судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній діяльності, сучасному судочинстві, навчанні, тренінгу, формуванню професійно важливих якостей представників юридичних професій (експертів, слідчих, суддів, прокурорів, адвокатів, юристів). До журналу приймаються статті проблемного характеру з цивільного, адміністратив-

ного, кримінального, кримінального процесуального та інших галузей права, а також із судової психології та інших напрямів психологічної науки, пов'язаних із судово-психологічною експертизою, використанням поліграфа і спеціальних знань у юридичній практиці. Редакція запрошує до співпраці докторів і кандидатів наук, молодих учених, а також усіх, хто займається науково-практичною діяльністю з цієї проблематики.

The journal is devoted to topical issues of the theory and practice of forensic psychological examination, the use of the polygraph and other special knowledge in legal activities, modern legal proceedings, education and training of representatives of legal professions (experts, investigators, judges, prosecutors, attorneys, lawyers).

СТРУКТУРА ВИДАННЯ (ЗА ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ЖУРНАЛ)

- Реферати, анотації та бібліографічні описи щодо застосування спеціальних знань: новини науки та прикладної діяльності; міжнародний досвід і співробітництво.
- Наукові публікації (статті): теорія та історія застосування спеціальних знань; судово-психологічна експертиза: методичні підходи до вирішення завдань; проблемні аспекти застосування поліграфа; правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності; точка зору фахівця; юридична практика; інновації наукової школи юриспруденції професора Аланкіра; сторінка вченого.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

This publication practices a policy of immediate open access to published content, upholding the

principles of the free flow of scientific information and the global exchange of knowledge.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал створено у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа як ефективних інструментів сучасної психологічної науки у вирішенні найвідповідальніших правових проблем і ситуацій, а також використання інших напрямів спеціальних знань у юридичній практиці (економічних, товарознавчих, медичних, військових, криміналістичних тощо). Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання в міжнародній базі періодичних видань.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Журнал включено до інтернет-баз даних наукових видань, державних реєстрів медіа та бібліотек:

- Реєстр суб'єктів у сфері медіа (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення), ідентифікатор медіа R40-05509[4]
- Google Scholar (Google Академія)[5]
- ISSN International Centre — ISSN Portal, запис 2521-1463[6]
- Crossref — член-реєстрант DOI, префікс 10.53672[7]
- Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ)[8]
- Polska Bibliografia Naukowa (PBN)[9]

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62.
Mailing address: Khreshchatyk Str. 22, P.O. Box V-62, Kyiv-1, 01001, Ukraine.

Засновник — видавець (з усіх питань діяльності журналу): канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег

Анатолійович; тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net.

Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна, тел. +38 (050) 493-72-81, e-mail: yevdokymova@ukr.net; д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович, тел. +38 (068) 760-60-26, e-mail: alankir23@ukr.net.

Сайт: expertize-journal.org.ua[10]; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

Електронна сторінка цього номера[1]. Джерело відомостей: сторінка «Про реферативно-наукове видання» на сайті журналу[3].

REFERENCES

1. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2023. № 3 (50). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.3.2023. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera/19817-2023-3-50 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kyiv International Forensic Institute of Psychological Examination and Polygraph Research] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

4. Vytiah z Reiestru subiektiv u sferi media shchodo online media "Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi" (identyfikator media R40-05509). Natsionalna rada Ukrainy z pytan telebachennia i radiomovlennia. URL: https://drive.google.com/file/d/1YG1vbKwA5qQ2HXb-KIKXVNeZs4tcUPtaw/view (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : profil u Google Akademii (Google Scholar). URL: https://scholar.google.com/citations?user=EaNiTNMAAAAJ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

6. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic

Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys ISSN 2521-1463. ISSN Portal. ISSN International Centre. URL: https://portal.issn.org/resource/ISSN/2521-1463 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys zhurnalu v Crossref (prefiks DOI 10.53672). DOI: https://doi.org/10.53672/ej. [in Ukrainian].

8. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Reiestri naukovykh vydan Ukrainy. UkrINTEI. URL: http://nfv.ukrintei.ua/view/614090f159cc1d06af650872 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

9. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : zapys u Polska Bibliografia Naukowa (PBN). URL: https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/journal/view/648237294097070b7dded6b3/9b3b60a2-d524-45ec-8e49-95ff3cacdb78 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

10. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice] : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/ (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал

2023, № 3 (50) (травень – червень 2023 р.)

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат 170×240 мм. Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 72 с.

Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua